

Du er ikke alene

Tale på minoriteternes grundlovsdag, 5. juni 2020

Af Tim Whyte, Generalsekretær i Mellemlfolkeligt Samvirke

I dag - på Grundlovsdag – skulle vi være samlet på Christiania. Minoriteter og anderledes tænkende i alle afskygninger, som kunne opleve hinandens forskelligheder og føle et større sammenhold. Vi skulle minde hinanden om, at minoriteterne er majoriteten.

Det skal vi stadig, men i år fejrer vi den dag hver for sig. Vi er #AleneSammen, som det hedder på coronasprog. Og det er det, som jeg gerne vil holde en tale om. For hvad betyder det egentlig at være hver for sig, når man gerne vil kæmpe for noget sammen?

Det virker måske som et skørt spørgsmål, for vi har jo stadig den samme grundlov, så hvad betyder det, om vi fejrer den samlet eller hver for sig. En hel del, vil jeg sige. For vores evne til at kæmpe for vores egne og hinandens rettigheder hænger uløseligt sammen med vores evne til at være sammen.

Der er forskel på at være alene og være ensom. Det behøver jo ikke at være skidt at være lidt mere alene. Jeg tror mange af os har oplevet, at det har været sundt at gå lidt ned i gear. Folk strikker, går i haven eller skoven, laver hjemmesløjde og læser bøger. Mange af os arbejder selvfølgelig stadig, men tempoet i samfundet har ændret sig. Luften er renere og man hører ikke længere den konstante lyd af flyvemaskinerne over Amager. Det er som om, nogen har stoppet samlebandet og vi lige pludselig har fået lov til at overveje, hvad vi selv vil lave i dag. Vi har tid til at forestille os en anden verden, end den hæsblæsende, uretfærdige og på mange måder ubæredygtige verden, vi kender.

Krisen har også gjort at vi har oplevet et nyt sammenhold og fælleskab i Danmark. Og det er dejligt. Men det er ikke alle der er lige meget med i det nye samfundssind vi taler så meget om. Når vi siger, at vi er #AleneSammen, glemmer vi, at det faktisk ikke er det samme, vi oplever. Det er meget forskelligt, hvordan vi oplever at skulle blive hjemme, afhængigt af hvad det er for et hjem vi kommer fra – eller om vi overhovedet har et. Det er ikke alle børn, der har en forældre, der kan hjælpe med lektierne eller tage en med i skoven. Sådan var det selvfølgelig også før Coronakrisen, men når vi er hver for sig, er det sværere at blive hørt og set og sværere at finde sammen med andre, så man kan hjælpe hinanden. Her kommer ensomheden ind.

For mange minoriteter og socialt udsatte har tiden været fyldt med angst og usikkerhed. Tusindvis har mistet deres arbejde. Fyringerne har ramt etniske minoriteter særligt hårdt. For mange kan arbejdsløsheden betyde, at de ender på den særligt lave "hjemsendelsesydelse". Vi risikerer en eksplosion i antallet af såkaldte "ghettoområder" fordi folk i udsatte boligområder er de første til at blive fyret og fordi regeringens politik straffer dem kollektivt for det, selv midt i en historisk økonomisk nedtur.

Og for alle de anderledes tænkende, der forsøger at råbe politikerne op, er det svært at komme til orde, når man er alene hjemme.

Det er svært at forestille sig, at det var på denne tid sidste år, at unge arrangerede de største klimademonstrationer i Danmarkshistorien. De brugte deres grundlovssikrede ret og skabte et historisk klimavalg. Nu er gaderne stille og politikerne er allerede i gang med sænke ambitionerne igen.

Så der er grund til at være på vagt over for ensomheden. Allerede for 60 år siden advarede den tyske filosof og samfundskritiker Hannah Arendt mod ensomhedens politiske konsekvenser. Arendt var jøde i Nazityskland, så hun kendte om nogen til de udfordringer, minoriteter står overfor. Måske netop derfor havde hun en særlig kærlighed for dem hun kaldte "virkelige mennesker", dem som ikke passer ind i systemet, men tænker selv. Og hun var på vagt overfor forsøg på at begrænse vores frihed til at tale og tænke sammen. I hendes hovedværk skriver hun, at ensomheden er roden til et totalitært styre. Når du er alene, er du nem at skræmme. Nem at glemme. Nem at mobbe. Du har ikke mulighed for at udfordre magten, for vores magt som borgere skabes gennem fællesskab sammen med andre.

Tænk over det: hvis det ikke var for fællesskabet, var Christiania aldrig blevet til noget. Kvinder havde aldrig fået stemmeret. Sorte amerikanere havde stadig haft adskilte skoler og siddepladser i bussen. Alle de rettigheder blev vundet fordi folk stod sammen. Sammen får vi en magt, vi ikke har alene. Derfor er det heller ikke et tilfælde, at amerikanerne trods Corona går på gaden i tusindvis i de her dage – ligesom vi også gør det her i landet. Fordi folk ved, at hvis vi skal ændre den frygtelige politivold, så skal vi gøre det sammen. Kun hvis vi handler i fællesskab, kan vi presse på, så ikke endnu en George Floyd bliver kvalt på åben gade.

I realiteten har regeringer afskaffet forsamlingsfriheden i store dele af verden som led i deres kamp mod Corona. Det kan der være gode grunde til for at sikre vores fælles sundhed, men det kan have fatale konsekvenser for minoriteters rettigheder. Det styrker regeringers magt og svækker vores evne til at holde dem til ansvar. I flere lande ser vi allerede, hvordan autoritære ledere udnytter situationen.

Derfor er det ekstra vigtigt at fejre minoriteternes grundlovsdag i år. Lad os minde hinanden om, at vi er der for hinanden, selvom vi ikke kan være sammen fysisk. Lad os bruge tiden, vi har alene, til at drømme om den anden – og bedre - verden, vi vil skabe sammen. Lad os stå sammen og kræve, at det ikke bliver minoriteterne og de svageste stillede, der kommer til at betale regningen for Coronapandemien. Lad os huske, at vores eneste chance for at blive hørt er ved at kæmpe side om side.

RIGTIG GOD GRUNDLOVSDAG!